

Buda 1686-os visszavívásánál Lotharingiai Károly seregében harcolt Croy Károly Jenő tüzér generális, 33 éves, akiről tudták, hogy II. Endre István nevű utószülött fiának unokájától származik.

Amikor Kossuth Lajos és Klapka György 1859-ben a porosz-olasz-osztrák háborúban szervezte a magyar légiót, és arról ábrándoztak, hogy ez betör Magyarországra, és végül a független magyar királyság létrejön, ennek királyául felkérték Croy-Chanel Agoston grófot, aki 1795-ben született. Neki annyira tetszett a dolog, hogy bár az akció nem sikerült, gazdag ember lévén, saját költségén tartott 1868-ban bekövetkezett haláláig, mint törvényes magyar király, követet a főbb európai fővárosokban.

Testvére, Miklós Henrik (1799-1871) az 1820-as években Pécelen és Nógrádban vett birtokot, és Magyarországra költözött. Itt ünnepélyes esküben kellett lemondania esetleges trónigényéről, csak úgy telepedhetett le. Utódai 1956-ig itt éltek. Az 1884-ben született Croy-Chanel István képzettségére nézve ügyvéd volt, aki tanácsadó órát tartott minden hétköznapi délután az Andrássy úti Japán kávéházban. Szobotka Tibor Szabó Magda férje - írja a „Züzü vendégei” c. könyvében, hogy két szereplő találkozik az Andrássy úton, és az egyik arra a kérdésre, hogy hová megy, azt válaszolja; „Megyek a Japán kávéházba, a Király Úrhoz, ügyvédi tanácsért!”

Az 50-es évek elején még találkoztam társaságban a nálam kb. 8 évvel fiatalabb Croy-Chanel Félixszel és Imrével akik aztán 1956-ban kimentek Nyugatra. Ma Félix Párizsban él, fia nincs, Imre pedig Luxemburgban, két lánya van, és egy László nevű fia. 1992-ben találkoztam vele a Vépen tartott Pax Romana Kongresszuson, ahol előadást tartottam. Imre a Magyar Pax Romana nyugati tagozatának elnöke. Kérdeztem, mit tud az Árpádházi leszármazásról. Azt mondta, tudja, hogy ez így van, de a részleteket nem ismeri.

Dr. Sibalszky Zoltán

Örmény tárgyú könyvek magyarországi és erdélyi könyvtárakban

I. rész **Örmény tárgyú könyvek** (a 2004 márciusi számban megjelentek folytatása)

1/A 22. Dinyés László: Ismeretlen 1848/49-es dokumentumok /Erdélyi Örmény Múzeum sorozat 8. kötete, Budapest 2004/ Folyamatban van a könyvek eljuttatása a közgyűjteményekhez!/
II. rész **Erdélyi könyvtárak, gyűjtemények, ahol kiadványaink fellelhetőek:**

1. Erdélyi Múzeum Egyesület cím: R0. 400009 Cluj,- Kolozsvár str. Napoca 2. et I.
2. Kriza János Néprajzi Társaság cím: 400162 Cluj,- Kolozsvár str.Croitoritor nr. 15.
3. Heltai Gáspár Könyvtár cím: Cluj - Kolozsvár str. Clinicilor nr.18.
4. Protestáns Teológiai Intézet cím: Cluj - Kolozsvár str. Pta Avram Jancu
5. Babes Bolyai Egyetem Római Katolikus Teológiai Kar cím: 400095 Cluj - Kolozsvár str. J. Maniu 5. et. I.
6. Téka Alapítvány cím: 405300 Gherla-Szamosújvár str. Mihai Viteazul 39.
7. Erdélyi Kárpát Egyesület cím: 400095 Cluj - Kolozsvár str. J. Maniu nr. 7/S.
8. 1-es számú Általános Iskola cím: 545500 Sovata- Szováta
9. Nagy Mózes Liceum cím: Tg. Secuiesc Kézdivásárhely (Városi Múzeum)
10. Római Katolikus Nőszövetség Kolozsvár cím: Kolozsvár str. J.Maniu nr.2.ap.4.
11. Plebania Armeano Catolica 405300 Gherla- Szamosújvár str. Stefan cel Mare nr. 5.
12. Biblioteca Centrala Universitara cím: Cluj - Kolozsvár str. Clinicilor 2.
13. Biroul LIDMR - RMDSZ Székház cím: 455300 Simleu Silvaniei Szilágysomlyó
14. Tarisznyás Márton Múzeum cím: 535500 Gheorgheni-Gyergyószentmiklós
15. Parohia Armeano Catolica: cím 535500 Gheorgheni-Gyergyószentmiklós
16. Teleki-Bolyai Library cím: 540067 Tárgu -Mures Marosvásárhely Pta Bolyai 17.

17. „Sulyok István” Református Főiskola - Partiumi Keresztény Egyetem
18. Tanítók Háza Könyvtára Mercurea- Ciuc Csíkszereda, Szabadság tér 5.
19. Gyulafehérvári Római Katolikus Püspökség Könyvtára - Hargita megye 2500 Alba Julia str. Mihail Viteazul nr. 21.
20. ARMENIA Örménymagyar Baráti Társaság Cluj-Kolozsvár Str. Dornei 30.

Erdélyi örmény gyökerű ifjak külhoni egyetemeken

A múlt évi erdélyi „barangolás őseink földjén” alkalmával Udvarhely egyik könyvesboltjában került kezembe Szabó Miklós - Szögi László: Erdélyi Peregrinusok című könyve (Marosvásárhely, Mentor kiadó, 1998), amiben a szerzők az 1701-1849 közötti külföldi egyetemjárásról vizsgálják.

Belelapozván rögtön arra gondoltam, hogy megkeresem benne azoknak az örménymagyar ifjaknak a nevét, akik a szűkebb pátriában működő egyetem hiányában a „két magyar haza” határain kívül tanultak Nyugat- és Közép-Európa több évszázados múlttal rendelkező akadémiáin, hírneves vagy éppen ekkor felívelő egyetemeken, főiskoláiban, akik „világot látással” gazdagították ismereteiket.

A könyv azt is bemutatja, hogy ki, mikor és hol folytatott tanulmányokat, illetve ezt követően hol tevékenykedett az erdélyi társadalom javára.

Tekintettel arra, hogy Péter H. Mária: Az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásai (Kolozsvár, Erdélyi Múzeum, 2002) című könyvében is nagyon sok közösségünket érdeklő, a leendő Örménymagyar Ki kicsodában hasznosítható adat van, ebben a most induló sorozatban ötvözni fogom a két kiadvány adatait, és ha mód van rá, más forrást is felhasználok kiegészítésül.

1. **Ábrahám Adeodat**, Szamosújvár - Ábrahám Bogdán 1839/40-es tanévben Bécsben volt V. éves orvos, orvostanhallgató. Szamosújváron született, ahol apja szenátor volt. Pataki Jenő szerint már 1835-től Bécsben tanult. 1841-ben orvosdoktor, 1843-ban sebésztudor lett (Pataki Jenő: Danckai Ábrahám (Pattantus) Bogdán = RM-OSZ [Revista Medicala- Orvosi Szemle], 1929. 7 sz. 215.)

Hazatérve gyakorló orvos lett. 1846/47-ben a kolozsvári Orvosi Sebészeti Intézet professzoraként tartják számon. (Schem, 1846/47, 244). 1851-ben lemondott tanszékéről, és magánorvosként dolgozott Kolozsváron, Zilahon, Szilágysomlyón és Érendréden. Meghalt 1865. augusztus 14-én

2. **Betegh Dániel**, Szászrégenből 1807. július 20-án Bécs-Leimgrubeban hadmérnök akadémiára iratkozott be. Született 1790. január 1-én Szászrégenben. Apja táblabíró volt. 1809. március 9-én otthagyta az akadémiát.

3. **Cabdebeau (Cabdebo) Gregorius** Erzsébetvárosról 1797/1801 között Bécsben tanult az orvosi egyetemen. Erzsébetvárosban született.

Gudenus: Baraczházi Cabdebo Gergelyt szerepeltet, noha a nemesítés és előnév használat felsorolásánál Gergely kimarad. Sajtóhiba? Megtudjuk innen, hogy a Bécsben tanuló akkor már árva orvosnövendék 1776. április 27-én Cabdebo Jónás és Patrubby Anna gyermekeként látta meg a napvilágot és Pesten halt meg 1839. december 29-én, de Baraczházán temették. Drmed, orvostanár, Temesvári főorvos, táblabíró volt. Feleségétől ittebei és eleméri Kiss Jozefától 7 leánya és 1 fia született.

Bálintné Kovács Júlia